

Encyklopedia Solidarności

[https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/23294,Komisja-Interwencji-i-Praworzadnosci-NSZZ-Solidarnosc-Dolny-Slask.h
tml](https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/23294,Komisja-Interwencji-i-Praworzadnosci-NSZZ-Solidarnosc-Dolny-Slask.html)
19.05.2024, 09:43

Komisja Interwencji i Praworządności NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk

Hasło wydrukowane w **Tom IV**

Komisja Interwencji i Praworządności NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk, początki komisji na Dolnym Śląsku sięgają jesieni 1985, gdy Zofia Romaszewska, organizująca pomoc dla represjonowanych, nawiązała kontakt z Markiem i Ewą Jakubcami z Wrocławia. XII 1986 działalność nabrała bardziej instytucjonalnego charakteru po powołaniu Komisji Interwencji i Praworządności NSZZ „S”. Jej pracami na Dolnym Śląsku kierował M. Jakubiec. Oprócz niego rzecznikami dolnośląskiej KliP w różnych okresach byli: Antoni Lenkiewicz, Anna Morawiecka-Kowal (zaangażowana w obronę aresztowanego ojca – Komela Morawieckiego), Zbigniew Przydział z Wrocławia, Ryszard Matusiak z Jeleniej Góry, Mieczysław Tarnowski z Wałbrzycha, Jan Winnik z Czernicy Wrocławskiej, Julian Zawadzki, Stanisław Śnieg, Jan Sugalski z Lubina, Roman Rączy z Namysłowa. Oprócz wymienionych rzeczników z KliP współpracowało także kilkadziesiąt osób, m.in.: Ewa Bartkowiak-Jakubiec (prowadziła wrocławskie „biuro” KliP), Bolesław Gleichgewicht (m.in. sprawy finansowe), Ewa Kapała i Jolanta Skiba (bieżące informacje z manifestacji we Wrocławiu), Danuta i Leszek Moskalowie (przechowywali dokumentację oraz archiwum dolnośląskiej KliP), Zdzisław Wiśniewski (szef oficyny, która wydawała ogólnopolskie pisma Komisji) oraz Jerzy Langer, Marek Węgrzynowski z Wałbrzycha, Wiktoria Wachnowska z Bolesławca, Tadeusz Fedorowicz ze Świebodzic i Jacek Ziomek z Otmuchowa. Z KliP współpracowało stałe grono adwokatów, m.in. Leszek Adamczyk, Stanisław Affenda, Aranka Kiszyna, Henryk Rossa, Andrzej Wyrwisz, którzy nieodpłatnie udzielali pomocy prawnej osobom represjonowanym. Działalność Komisji w regionie polegała przede wszystkim na zbieraniu, dokumentowaniu

i nagłaśnianiu informacji o przykładach represji i łamania prawa oraz organizowaniu pomocy, opieki i poradnictwa dla osób represjonowanych i ich rodzin (np. płacono kary orzeczone przez kolegium ds. wykroczeń w zw. z działalnością opozycyjną). Kilku osobom na Dolnym Śląsku, które zostały zwolnione z pracy z powodów politycznych, wypłacano przez trzy mies. równowartość pensji. Do najważniejszych interwencji na Dolnym Śląsku należy zaliczyć skuteczną obronę Zbigniewa Demidowa (członka PZPR, szykanowanego za ujawnianie nieprawidłowości i defraudacji na polskich budowach na Bliskim Wschodzie) przed przymusowym umieszczeniem w szpitalu psychiatrycznym, która miała miejsce w 1988; interwencję ws. rent chorobowych dla pracujących w kopalniach uranu oraz interwencję na rzecz bezprawnie przetrzymywanych w Ośrodkach Przystosowania Społecznego. Po strajkach w Wałbrzychu (VIII 1988) górnikom biorącym udział w proteście Komisja wypłaciła wyrównanie za czas, w którym strajkowali. Do sukcesów należało kilka przypadków zwrotu przez sądy skonfiskowanych samochodów lub odzyskania części ich wartości. Represjonowani trafiali do Komisji poprzez rzeczników, których adresy i telefony publikowane były w podziemnej prasie. Dane osób potrzebujących pomocy uzyskiwano również od struktur zakładowych i dzięki wymianie informacji z Arcybiskupim Komitetem Charytatywnym we Wrocławiu. Oprócz AKCh KliP współpracowała m.in. z Ruchem WiP oraz Zofią i Zbigniewem Romaszewskimi, którzy przewodniczyli pracom KliP w całej Polsce. Marek Jakubiec jako przedstawiciel regionu brał udział w comiesięcznych, ogólnopolskich spotkaniach przedstawicieli KliP w Podkowie Leśnej. Działalność Komisji finansowana była z datków oraz z pieniędzy otrzymywanych z Polskiego Funduszu Praworządności założonego przez Romaszewskich. Marek Jakubiec sporządzał comiesięczne rozliczenia przedstawiane Z. Romaszewskiej. VI 1989 zakończenie działalności, większość jej działaczy współpracowała w nast. latach z Biurem Interwencji Kancelarii Senatu utworzonym przez Romaszewskich.

Kamil Dworaczek

[Jelenia Góra](#), [Lubin](#), [Region Dolny Śląsk](#), [Region Jelenia Góra](#),

[Region Zagłębie Miedziowe, Wałbrzych, Wrocław](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)